

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 1000 lei.

SFÂNTA EPISCOPIE ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ARADULUI

Nr. 1755—1945.

ANDREI,

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei
Aradului, Ienopolei și Hălmagiului.

Prea Cucernicilor și Onoraților membri din cler și mireni ai Adunării noastre Eparhiale, har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela smerenia Noastră arhierescă binecuvântare.

În temeiul art. 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm Adunarea Eparhială a Aradului în sesiune ordinară pe ziua de

DUMINECĂ, ÎN 3 IUNIE 1945

ora 9 dimineața, când se va oficia Sfânta Liturghie și Chemarea Duhului Sfânt în Catedrala din Arad, după care va urma deschiderea Adunării Eparhiale, în sala mare dela Reședința Episcopală.

Arad, în 15 Maiu 1945.

† ANDREI
Episcopul Aradului.

PĂRINTELE GALA GALACTION

În vălmășagul frământărilor timpului, din care se ivesc sfioase zorile unei noi așezări a lumii, prin sufletele noastre sbuciumate de multiplele probleme la ordinea zilei, răzbate azi un freamăt domol de bucurie lăuntrică, având între noi pe fratele nostru mai mare, eruditul teolog, distinsul profesor, apreciatul literat, dar mai presus de toate iscusitul duhovnic Grigorie Pișculescu (Gala Galaction).

Este unul dintre noi și o mărturisim deschis, suntem mândri de el. Îl cunoaștem teți și cum s'ar putea să nu-l cunoaștem pe acela, care prin neobosita și vasta sa activitate sistematică în știința teologică cu graiul și scrisul, a sădit în inima atâtor serii de viitori

slujitori ai poporului obijduit, idealul curat, smuls din inima lui Hristos și din inima Evangheliei mântuitoare, pregătindu-l a fi vrednicul profeți ai vremilor ce vor să vie.

Valul de lumină stărnit de acest erudit profesor și literat valoros, prin opera sa variată și multilaterală pentru înălțarea vieții spirituale a preoților și neamului său este intens și strălucitor.

Întreaga sa operă este aureolată de lumina cea veșnic neapusă a strălucirilor cerești, pentru că în această lumină a văzut el — preotul — desfășurându-se pe planul eternității, misiunea sfântă de a isfrăți pe oameni prin iubire, adevăr și dreptate. Toate proble-

mele și rostuirile vieții, sunt rezolvate de el în sensul marilor idealuri creștine.

Consecvent cu sine însuși și îndrăgostit ca puținii alții de valoarea intrinsecă a adevărilor eterne și general valabile a credinței creștine, părintele Gala ne arată în opera sa întreagă, că din acest sentiment fundamental și complex al vieții sufletești, pornește și cultura cu toate componentele ei, pentru a-l transpune pe om într-o lume mai bună, lipsită de patimi. Într-o lume de pace eternă, de dreptate, de iubire, de adevărată democrație creștină.

Fără a exagera, îl putem așeza pe Păr. Gala în rândul exemplarelor de elită a spiritualității românești creatoare, ca expresie tip a geniului etnic de imperturbabil luminător de cale divină în aceste vremuri de frământare adâncă și plasmuire de noi forme de viață a omenirii.

Salutăm călduros pe Cuc. Păr. Gala în mijlocul nostru, mulțumindu-i că ne-a prilejuit aceste clipe de bucurie și reconfortare spirituală, asigurându-l de toată neprecupețita noastră dragoste și apreciere.

Protopop V. MIHUȚIU

Dumnezeu,

problema inevitabilă până și a necredincioșilor

II

Și acum, câteva din scăpările sau sbucimările sufletești ale unor necredincioși, atei și certați cu Biserica, în legătură cu conceptul de Dumnezeu.

Voltaire. Cel dela care a rămas vorbele de pomnă: „Universul mă pune pe gânduri și nu pot concepe să existe orologiul acesta fără un orologier“¹⁾ și „Dacă n'ar exista Dumnezeu ar trebui inventat, fiindcă n'ași vrea să am de-a-face cu un domnitor ateu, care ar găsi că e în interesul lui să fiu ucis; iar dacă aș fi suveran n'ași vrea să am de lucru cu niște curteni atei, cari ar găsi că e în folosul lor să flu otrăvit“.²⁾ Acest om învățat, a rostit și vorba aceasta însetotă: „Caut un Dumnezeu mai blând“.³⁾

Michelet, cel care nu era mulțumit cu creștinismul de pe vremea lui, zicând că „zeii“ (?) sunt piedeca în spre Dumnezeu, a scris: „Nu mă pot lipsi de Dumnezeu“.⁴⁾

Stuart Mill: „Să presupunem că obiectele urmărite de tine în viață sunt atinse; că toate schimbările din instituții, în așteptarea cărora îți consumi exis-

tența se împlinesc. Vei încerca oare o mare bucurie în clipa aceea? Vei fi fericit? Nu, îmi răspunde un glas pe care nu-l pot face să tacă“.⁵⁾

Darwin: „N'am fost niciodată un ateu, n'am tăgăduit niciodată existența lui Dumnezeu... Imposibilitatea de a concepe că acest minunat univers cu eurile noastre conștiente, a putut să se nască la întâmplare, îmi pare a fi dovada principală pentru existența lui Dumnezeu“.⁶⁾

Proudhon: „S'o atribui lumea aceasta legilor fizice, fără să ții seama de Dumnezeu, ar fi ca și când ai zice că victoria dela Marengo se datorește combinațiilor strategice și nu lui Napoleon primul consul“.⁷⁾

Spencer: „Există un adevăr care trebuie să ajungă din ce în ce mai luminos; anume, că exista o ființă nepătrunsă, pretutindeni învederată, căreia nu i se poate pricepe nici începutul și nici sfârșitul. În mijlocul tainelor naturii, care sunt cu atât mai greu de înțeles, cu cât le scormonești mai profund cu mintea, se ridică o încredințare desăvârșită, aceea, că suntem în fața unei puteri nemărginite și veșnice, din care purced toate lucrurile“.⁸⁾

David Strauss, tăgăduitorul lui Hristos, scriind despre soția lui de care s'a despărțit, spunea în treacăt și acestea: „O iubesc, o urăsc, am lepadat-o și n'o pot uita. Același lucru îl pot spune și despre soția mea spirituală: teologia“.⁹⁾

Renan: „Omul care se așterne o clipă spre a cumpăni asupra destinului său, e lovit în inimă de o săgeată pe care nu și-o mai poate smulge“.¹⁰⁾

Victor Marchal, după ce s'a lepădat de preoție, după ce a bârfit-o și a combătut-o scria neputincios și plin de neliniște: „Mă simțeam hărțuit de-o putere supranaturală. Mi se părea că un înger nevăzut mă gonește cu lovituri de bici din acest pământ al Egiptului, în care traiul meu nu mai era decât o agonie... Unde să merg și ce să fac? Să mă închid în vreo mănăstire? Ar însemna să întru în închisoare. Să mă'nțorc în satul trist, cu reputația compromisă? Mai bine moartea! Inzadar căutam cu privirea petecul de pământ unde să fi putut trăi la adăpost de ocară și desgust... O voi cari aveți fericirea de a păstra credința, deplângeți pe cei cari nu o au încă și mai ales pe cei cari au pierdut-o. Credința e marea putere și marea bucurie. Nu m'am dat bine seama de aceasta decât în clipa când m'am simțit pătruns de beznele ucigătoare ale îndoielii“.¹¹⁾

¹⁾ Stuart Mill: Mes mémoires.

²⁾ Varigny: Vie de Ch. Darwin

³⁾ E. Augier: Vade-Mecum du conferencier.

⁴⁾ Sprenker: Principes de Sociologie t. IV.

⁵⁾ G. Valbert: Strauss et sa correspondance

⁶⁾ Renan: Disc. Académie franc. 3 Avr. 1879.

⁷⁾ V. Marchal: Souvenirs d'un Prodigue.

¹⁾ Dictionnaire philosophique; art. Athéisme.

²⁾ Voltaire: Ce este omul? in bibl. Orizontul.

³⁾ Ibid.

⁴⁾ Mgr. Bougaud: Le christianisme et le temps present.

La fel de frământat și de chinat din pricina ideii de Dumnezeu, îl văd și pe Nietzsche când scrie: „Unde e Dumnezeu? L-am amorit voi și eu. Toți suntem ucigași! Cum am săvârșit fapta aceasta? Cum am putut să bem Oceanul? Cine ne-a dat buretele cu care am șters Orizontul? Ce-am făcut oare despărțind pământul aceste de soarele său? Incotro o apucă acum? Și noi, încotro o apucăm? Departe cumva de toți sorii? Nu ne prăvălim oare de nu ne vom mai opri niciodată? Inapoi, într-o parte, înainte, în toate părțile? Mai este un sus și un jos? Nu ne rătăcim de-a-lungul și de-a-latul unui neant nesfârșit? Nu simțim adierea deșertului nemărginit? Nu-i oare mai frig? Noaptea din ce în ce mai neagră? Nu va trebui să aprindem luminile ziua la amiazi?.. Dumnezeu e mort! Cum ne vom mângăia, ucigaș, între toți ucigașii? Ceea ce lumea avea mai sfânt și mai puternic, a sângerat sub pumnalele noastre. Cine ne va curăți de petele acestui sânge? Cu ce apă ne vom spăla?...“¹²⁾

Se vede clar și de-acii, că Nietzsche, deși ateu, e obsedat de întrebarea: Care i pentru om, pentru mine sensul vieții, odată ce nu mai există Dumnezeu?

Eu și în următoarele cuvinte ale contemporanilor ucigători de dumnezei, Pierre Paraf și André Lorulot găsesc setea după Dumnezeu: „Eretic din iubire și ateu din exces de credință. Mai bine să negi decât să necinstești ceea ce iubești“.¹³⁾ „Dacă nu eredi în Dumnezeu, e din pricina creștinilor cari l-au făcut imposibil“ și „Fericiți cei cari îl cunosc, dar și mai fericiți cei cari nu-l cunosc“.¹⁴⁾ Și aici văd strigătul după Dumnezeu.

Așa o fi parodiat și scriitorul Ernest Vaughan tinaute de a fi scris rândurile acestea către directorul unui ziar: „Știi că din pruncie și în tot decursul vieții mi-am bătut joc atât de religiunea în care m'am născut, cât și de aceea a DVoastră. Intreaga mea generație republicană făcea așa. Ei bine, în clipa când sunt pe cale să părăsesc lumea aceasta, lată, fără teamă și fără părere de rău, declar că m'am înșelat mijloceste... Azi sunt sigur, de o siguranță deplină, că-l imposibil să clădești o societate civilizată pe materialism și ateism. De bună seama că lămurirea religioasă a tainelor care ne înconjoară nu-i împede pentru biata noastră minte omenească; dar explicația materialistă și mecanică a liber-cugetătorilor e și mai puțin împede... Țin să vă spun că mor în deplin acord cu DVoastră. Dacă ași fi ajuns mai de vreme la adevărurile acestea! Le-ași fi propovăduit ca și DVoastră, fără să țin seama de ceea ce va zice lumea, fără teamă, de a fi luat în râs“.¹⁵⁾

Tot la fel scriitorul Pierre Loti. Acesta scria pe

la începutul activității sale: „Nu există nimic din tot ce-am fost învățați să cinstim. Există o viață care trece și căreia e logic să-i ceri cât mai multe bucurii. Iată cuvântul meu solemn: nu cred în nimic și în nimeni“. Mai târziu însă, pe la anul 1876 se sbuciuma așa: „Eu deasemenea ași fi dorit să mă arunc la picioarele lui Hristos. Ași da totul din lume ca să am măcar pentru o vară rătăcirea aceasta minunată a credincioșilor și ca să mor în pacea lor... dar nu mi-a fost dat“. Ca apoi în 1917, într'un articol din Revue des Deux-Monde intitulat: Amețelă, să mărturisească: „Naiv, da, nu sunt decât un naiv, pe care l-au târât împrejurările și care și-a greșit viața. Nu eram născut pentru a mă risipi peste tot pământul și a mă închina în moscheele islamului, ci a rămânea mai neștut decât cum sunt, acolo în provincia mea natală, în insula d'Oleron, lângă bisericuța în care m'am rugat ca și copil cu atâta căldură... Smerită bisericuță, pe care din străfuzimile Africei și ale Asiei, am văzut-o de atâtea ori! Ceea ce ași vrea să spun fraților mei necunoscuți e aceasta, că, cu cât ne asaltează și ne zăpăcesc mai mult șovăelile, cu atât mai mult trebuie să ne silim de a stabili în suflet pacea și tăria. Și vai, sfatul acesta îl poate da oricine, dar nu s'a îndoit nimeni ca și mine că ar fi cu puțință de urmat. Mai mult ca oricând, cred că pacea adâncă poate să se dobândească la urma urmel nu numai prin resemnare, ci și, cine știe, prin nădejdea în altceva, într'un dincolo, într'un mai apoi“. Doi ani mai târziu, Pierre Loti se ruga marilor Biserici să nu procedeze la închiderea bisericii din satul natal, scriind: „Rămân profund legat de religune și m'ar durea neșpus de mult văzându-o închisă vechea bisericuță pe care o venerez din copilărie“.¹⁶⁾

Pr. Gh. Perva

Mucenicii noștri

Neconținutele schimbări cari s'au perindat în ultimul timp în lumea întreagă, și în special în țara noastră, ne-au făcut să ne întoarcem din nou, cu pași smeriți și încovoiați de povara necugetatelor noastre fărădelegi, spre altarul de care, binele și fericirile lumesti ne îndepărtaseră. Războiul ca o baie purificatoare a lui Dumnezeu, pentru fărădelegile noastre ale tuturor, îndepărtează acum vâlul de ceață dintre ochii inimilor noastre și farul veșnic luminător al lui Iisus Hristos.

Una dintre problemele de căpetenie care se pune de secole de-a-rândul și care, acum, în această răscruce a istoriei se accentuează tot mai puternic, este problema tineretului.

Dupăcum s'au dat nenumărate și felurite deslegări tuturor marilor întrebări ale istoriei, tot astfel

¹²⁾ H. Lichtenberger: Nietzsches Philosophie.

¹³⁾ Pierre Paraf: Quand Israël alma.

¹⁴⁾ A. Lorulot o. c.

¹⁵⁾ La Victoire, 22 Ian. 1929.

¹⁶⁾ Le christianisme au XX-e siècle, 1939, p. 373.

oameni ai tuturor concepțiilor politice s'au grăbit să dea un răspuns, mai mult sau mai puțin just, acestei probleme. Un răspuns care să formuleze un tipar, din care să-și scoate modelele ce vor servi cauzele lor, fără a avea prea multe alte considerente.

Dar această problemă, atât de mult studiată de toate statele, este și o problemă a bisericii creștine, și ea își păstrează dreptul de a-i da un răspuns.

În biserica lui Hristos a existat întotdeauna această problemă a tineretului. Mântuitorul prin cuvintele Sale: „Lăsați copiii să vină la mine și nu-i opriți“ (Matei 19, 14), ne arată că există un drum dinainte trasat pentru tineret, drum dela care el nu poate fi oprit sau înlăturat. Un mare teolog și om de litere al nostru zice într'o lucrare a sa, că n'ar avea nici un sens cuvintele „lăsați-i...“ și „nu-i opriți“, dacă n'ar exista o înclinare a tineretului către Iisus Hristos și către tot ce este divinitate.

Că există într'adevăr o afinitate a creștinului față de Dumnezeu, o vedem și din cuvintele Mântuitorului: „Oricine voiește să vină după mine să se lapede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze mie“ (Marcu 8, 34). Și aici am putea obiecta că ar fi fără sens cuvintele „oricine voiește“, dacă n'ar exista dintru început această afinitate.

Acestei înclinări spontane și acestei afinități a creștinului pentru divinitate, Mântuitorul le dă o îndrumare spre adevărata viață creștină, atât prin învățătura Sa și cât și prin pilda vieții Sale.

Un principiu de bază al vieții creștine ne este dat de Iisus Hristos în cuvintele: „Cine ține la viața lui va pierde-o și cine-și pierde viața lui pentru mine va găsi-o“ (Matei 10, 39).

Prin urmare Mântuitorul pune o primă condițiune în dobândirea vieții de dincolo, complectă abnegațiune, și mai mult chiar, o viață spirituală de jertfă și sacrificiu.

Pe timpul împăratului Dioclețian trăia la Roma un viteaz ostaș, originar din Capadochia. El deși cunoștea cruzimile prigonitorului, a cutezat să mărturisască pe față pe Mântuitorului. Condamnat la nenumerate chinuri, până la urmă, el primește moartea fără să-și părăsească credința. El este Sfântul și Marele Mucenic Gheorghe, care și a dat viața pentru credința în Iisus Hristos, iar puterea lui de abnegațiune și spiritul său de jertfă, vor fi mereu pildă în viața creștinească.

Sfântul și Marele Mucenic Gheorghe și-a dat viața pentru Mântuitorul Hristos, câștigând astfel viața adevărată, viața de dincolo de mormânt. Pentru lumea ereștină jertfa Marelui Mucenic va fi veșnicul far luminător ce va călăuzi în bezna acestei lumi pământești, corăbiile atât de încercate de furtuna ispitelor, spre limanul așteptat cu atâta sfîntenie.

„Oricine voiește să vină după mine să se lapede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze mie“. Iată marea poruncă pe care sfântul Mucenic o cunoaște și o îndeplinește întru toate. Bunătatea și abnegațiunea celui ce-și împarte averea săracilor și curajul celui ce primește moarte pentru dreapta credință, sunt elementele care se îmbină atât de desăvârșit în jertfa sfântului Mucenic Gheorghe.

Teologii zilelor noastre obișnuiesc a pune un deosebit preț pe cuvintele „să-mi urmeze“, și într'adevăr am putea obiecta că jertfa nu constă în a urca Golgota, ei în a ști s'o urci cum a urcat-o Hristos.

Răstignit de către cei cărora vine să le ridice păcatele, primele cuvinte ale Mântuitorului sunt cuvinte de iubire și iertare. Țintuit pe lemnul crucii, Mântuitorul dă pildă de nețărnumurita-i dragoste ce o are față de cei ce L-au răstignit: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac“, (Luca 23, 34). Despre această iubire fără de margini a Mântuitorului Hristos, sfântul evanghelist Ioan ne spune: „Iisus știind că venise ceasul Său pentru a trece din această lume la Tatăl, după cum îi iubise pe ai Săi, care erau în lume, i-a iubit până în sfârșit“.

Am văzut că Mântuitorul pune două mari condițiuni în dobândirea vieții veșnice: renunțarea de sine și spiritul de jertfă. Prima deschizându-ne drumul spre viața veșnică, a doua, apropiindu-ne de marea jertfă a Mântuitorului, pentru a ne putea bucura împreună în ziua Învierii,

Iubirea față de aproapele trebuie să fie un luceafăr călăuzitor în jertfa creștină, căci singura jertfă înveșmântată în iubire și iertare ne poate apropia de jertfa marilor noștri martiri și mucenici și prin ei, de jertfa veșnică a Mântuitorului Hristos.

Despre sfântul Mare Mucenic Dimitrie se spune că era fiul voevodului din Solun, care era și el creștin. La moartea tatălui său, Dimitrie, care luă dregătoria, începu a-l mărturisi pe Hristos pe față. Curând însă, știind că împăratul Maximian îl va pierde pentru credința sa, el își încredință toată averea ca să fie împărțită săracilor.

Împăratul porunci ca Dimitrie să fie aruncat în temniță și supus chinurilor până-și va părăsi credința, dar el continuă să se roage pentru mântuirea sufletelor celor ce-l prigoneau.

Prin jertfa sa și mai cu seamă prin felul cum a știut să săvârșiască această jertfă, sfântul Mucenic Dimitrie împlinește una dintre cele mai mari porunci ale Mântuitorului, apropiindu-se astfel de marea jertfă de pe Golgota,

Jertfele Marilor Mucenici Gheorghe și Dimitrie, veșnicile pilde ale vieții creștine de jertfă și iubire, purced și se închid cu totul în marea poruncă a Mântuitorului Hristos: „să-și ia crucea și să-mi urmeze mie.“

Ca preț unic al dobândirii vieții veșnice Hristos ne pune o viață trăită în abnegațiune. Ca preț al apropierei de El ne pune apropierea de jertfa Sa. Iar drept criteriu de urmat în desăvârșirea acestei jertfe, El ne dă iubirea aproapelui și iertarea.

Valoarea jertfei martirilor și a vieții creștine în general este cu atât mai mare cu cât Mântuitorul ne-o cere fără a ne-o impune, și faptul acesta este subliniat în mod deosebit de cuvintele Sale: „oricine voiește”. Despre acest fel de a înțelege importanța jertfei, un mare învățat zicea odată că de-ar fi impusă, ea s'ar rezuma doar la îndeplinirea unei porunci, iar faptul că se face de bună voie, o ridică singur la rangul de jertfă.

Astfel pr. vind jertfa marilor noștri martiri și mucenici, am putea desprinde din ea un mare adevăr: Viața aceasta în vremelnicie este strâns legată de de viața veșnică ce va se vie, ea fiind singurul factor în determinarea acesteia. Iar viața veșnică este hotărâtă numai de gradul în care viața în vremelnicie a știut a urma cuvântul Mântuitorului și pilda mucenicilor, de gradul în care această viață a știut să-și însușiască spiritul de jertfă, sacrificiu și renunțare de sine și de felul cum a știut să și le îmbrace în haina iubirii și-a iertării.

Lucian Codreanu,
elev cl. VIII-a șt.
Liceul Moise Nicoară

Păstorul de suflete cu zel apostolesc

(după Dr. Cramer V. trad. de Szanyi F.)

Ca prieten al tineretului

Natura duhului apostolesc face ca păstorul de suflete, în care domnește acest duh, să fie prietenul tineretului și să grijească de el, cu toată iubirea, căci duhul apostolesc nu-i altceva decât duhul lui Iisus Hristos. Din sf. evanghelii, putem afla cu câtă dragoste s'a purtat Mântuitorul, în timpul petrecerii sale pe pământ, față de copii, față de tineret.

Intre cei ce-l înconjurau și-l însoțeau, atunci când umbla pe pământ să învețe lumea, adeseori îi aflăm și pe copii. Dumnezeuiescul Mântuitor îi chema la sine și-i pune în mijlocul învățăcelilor săi, ca pe niște modele de virtuți, demne de urmat. Copiii simțeau că profetul cel mare îi iubește și de aceea mergeau la el, cu încredere, oriunde s'ar fi aflat. Și cât de înduioșătoare este scena pe care ne-o istorisește sf. Ev. Marcu (10, 13—16) „Și aduceau la dânsul (mamele) pruncii și, luându-i în brațe, și-a pus mâinile peste ei și i-a binecuvântat pe dânșii”.

Lucrul acesta, cu toată probabilitatea, s'a întâmplat seara, când Domnul se odihnea de oboselele

zilei, în apropierea vreunei localități. Din pricina aceasta apostolii, cari erau ceva mai departe de Iisus, nu le prea lăsau pe mame să meargă acolo ca să nu-i tulbure odihna. Cum au ajuns mamele, totuși, la ideea să-și apropie copiii de Mântuitorul, în felul acesta? Desigur așa că auziseră și știau că Iisus e prietenul copiilor, că-i tratează cu blândețe, că le împărtășește, cu bucurie binecuvântările Sale. Se foloseau, deci, acum de apropierea Lui, ca să câștige aceasta fericire și pentru copiii lor.

Și mamele nu s'au înșelat, căci Iisus, deși obosit, le-a primit și pe dânsle și pe copiii lor și, când a observat că Apostolii voiau să le țină departe de El, cu vorbe aspre, nu i-a plăcut și le-a spus: „Lăsați pruncii să vină la mine și nu-i oprți, căci a unora ca aceștia este împărăția cerurilor”. Ceeace înseamnă că inima curată a acestora este, în primul rând, terenul cel mai potrivit pentru primirea binecuvântărilor celor cerești.

Și Iisus i-a îmbrățișat, i-a luat, rând pe rând, din brațele mamelor lor, în brațele Sale, și i-a strâns la inima Sa. Unul fiul lui Dumnezeu, profetul și făcătorul de minuni este acela, care s'a coborât atât de mult, până la copii. Ar fi putut El, oare, să deie o dovadă mai strălucită despre dragostea Sa?

Iată cât de mult a iubit dumnezeiescul Mântuitor copiii! De câteori și cu câtă hotărâre i-a recomandat Iisus pe copii în grija adulților; cu ce cuvinte cutremurătoare îi admoniază pe toți ca să nu-i smintească pe copii; promite cea mai bogată răsplată, ce se poate închipui, aceluia, cari dau dovadă de bunăvoință față de copii. „Cel ce primește pe un prunc ca acesta în numele meu pe mine mă primește”. (Mt. 18, 5). Cu alte cuvinte: acest lucru îl socotesc și-l răsplătesc așa, ca și când mie mi-ar fi fost făcut.

Dacă în păstorul de suflete cu zel apostolesc trăiește duhul lui Hristos, atunci, natural, că și el îi iubește pe copii și este prietenul și apărătorul lor; nu se sustrage dela îndatorirea de a-i îngriji pe acești plăcuți ai lui Hristos, ci se folosește de orice prilej, pentru a-i crește, așa precum voiește Hristos.

Nu-i adevărat ucenic al Domnului preotul acela în sufletul căruia nu există cuvinte calde pentru tineret, care nu-i iubește, care nu se interesează de ei, care lasă să-i scape prilejurile cele mai frumoase, când ar putea să exercite asupra lor efectele cele mai binefăcătoare, care-i tratează cu asprime, răceală și indiferență. Intr'un astfel de preot nu se sălășluiește duhul lui Iisus Hristos. Unul ca acela își înțelege greșit chemarea, în acela lipsește aceea ce-l face pe preot păstor de suflete cu zel apostolesc, adică zelul înfocat pentru preamărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor.

Legea spirituală și cea carnală

Din momentul în care rațiunea umană, în vanitatea sa nemărginită, a căutat să micșoreze omnipotența Creatorului, încălcându-i domeniul și sfera de activitate, prin setea vecinic nepotolită de cunoaștere și pătrundere nesăbuită, a adus după sine, în loc de acea „cunoaștere a binelui și a răului” (Gen. 3, 5), lupta fără odihnă și fără sfârșit între cele două elemente cari făceau parte, în mod latent din componența sa spirituală-morală suferința și răul în genere au apărut în viața lui.

Răul a apărut deci în lume ca și o consecință a păcatului original și a pus stăpânire pe trupul omului instaurând sub formă de lege, o altă lege, legea carnală, legea trupului de care vorbește Apostolul neamurilor în epistola sa către Romani: „*Dar văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva minții mele și mă face rob legii păcatului, cea din mădularele mele*” (7, 23).

Iată deci, că pe lângă legea spirituală sădită de Dumnezeu în sufletul omului, prin cădere, acesteia i se atașează, ba de cele mai multe ori, i se suprapune o altă lege, a păcatului, care caută încontinuu să sustragă pe om de sub influența binefăcătoare a legii spirituale și să-l țină încătușat până la moarte, ea fiind și cauza morții însăși.

Omul Vechiului Testament a căutat să scape din ghiarele legii carnale dar n'a izbutit. Dumnezeu, cum am arătat într'un articol precedent, i-a dat Legea veche și poruncile cari, însă, în loc să-i aducă liniștea, atât de mult dorită, au întezit și mai mult lupta, căci păcatul, prin apariția Legii, s'a trezit din somnul în care era cuprins și a început să activeze, având acum toate atribuțiile bine determinate. În Lege se spunea „Să nu furi”, deci ea va trebui să în demne pe om la furt, desfrânare, ucidere ș. a. Așa s'ar putea explica versetele 9-11 dela Romani cap. 7, în care se spune că deși Legea e sfântă, dreaptă și bună, totuși cauzează moarte.

Lupta între aceste două tendințe separatiste a devenit, la un moment dat, atât de intensă încât, bietul om, nu mai știa ce să facă ca să scape de sub influența nefastă a legii păcatului. Iși făcea fel de fel de planuri, căuta să deslege tot felul de probleme și-și puna o mulțime de întrebări, toate însă fără răspuns. „Om nenorocit! Cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia?” (Rom. 7, 24).

S'ar părea că pentru a doua oară, Dumnezeu și-a părăsit creatura, lăsându-o să băjbăie prin beznă.

Omul era înzestrat cu legea spirituală — putem să-i zicem conștiința — și avea normele de conduită bine precizate în Legea Vechiului Testament. De ce nu putea atunci, să se scape de legea trupului?

Legea spirituală, conștiința, legea sufletului, a minții dacă voți, era scânteia din dumnezeire, iar cea carnală nici nu era lăsată de Dumnezeu și totuși era mai puternică. S'ar părea paradoxal la prima vedere, însă, e suficient să citim capitolul 7 din Epistola către Romani și mai ales să ne analizăm fiecare pe noi înșine și vom vedea că legea carnală e atât de puternică și bântue cu atâta furie, încât nu este om care, singur, prin propriile-i mijloace, să scape de sub influența ei.

Când se credea că nu mai este nici o posibilitate de scăpare și că omul este sortit pierzării celei vecinice, deci când orice speranță îi era prăbușită și nu mai vedea nici o putință de reabilitare, la plinirea vremii, Dumnezeu în grija Sa nemărginită față de om, îi trimite pe Acela care a știut cu atâta bărbăție să înfrunte legea aceasta blestemată, încât și-a supus trupul chinului celui mai groaznic — răstignirea — ca să arate omului exemplul de înfrânare, răbdare și eroism, dar mai ales ca să-l facă iarăși părtaş vieții celei vecinice, înzestrându-l cu harul divin, singura putere care, conlucrând împreună cu legea spirituală din om, îl va putea salva din ghiarele pierzării.

Omul renăscut prin grația divină s'a putut emancipa de sub tirania poftelor carnale și din rob vândut păcatului, a redevenit fiu a lui Dumnezeu.

Când stai și te gândești cât de mare a fost pentru om binefacerile Crucii și cu ce jertfă uriașă au fost câștigate, fără ca el să ia parte activă, te cutremuri, nu te mai simți vrednic să mulțumești îndea ajuns Atotbunătății lui Dumnezeu, care s'a jertfit pe sine pentru a scăpa pe om din noaptea păcatului în care a fost târît de năsăbuita sa sete de cunoaștere.

Ilia Gh. Crișan

Cărți

G. Oprescu: MANUAL DE ISTORIA ARTEI, Vol II Buc, 1944, edit. Universul, lei 1500.

Di G. Oprescu, profesorul dela Universitatea din București, ne dă volumul al II-lea din istoria artelor, unde ne prezintă „evoluția picturii, gravura, sculptura și arhitectura, dela ultimile decenii ale secolului al XVI-lea, adică dela finele Renașterii, până la ultimii ani ai secolului al XVIII-lea”.

Volumul acesta completează manualul de istoria artei publicat în anul 1943 și astfel cetitorul poate urmări în mod metodic, expunerea clară a diferitelor curente artistice cari s'au dezvoltat în țările europene și ecourile acestora în Țările Române.

Cliseele pe cari le reproduce d. prof. G. Oprescu sunt clare și ele ne dau în mod intuitiv descrierea obiectivului artistic.

Intreg manualul de istoria artei, e străbătut de observații fine privitor la artiștii pe care-i descrie, mediul în care au trăit și împrejurările necesare apariției operii create de acești mari creatori de capod'opere.

„Studiul artei Barocului s'a impus atenției istoricilor de artă și a devenit una din preocupările de căpetenie în cercetările din ultimile decenii“. Această perioadă e studiată cu mult elan de d. prof. G. Oprescu.

Condițiile tehnice sunt ieșoșabile; la sfârșitul cărții găsim o bibliografie sumară (pp. 433-435).

Manualul de istoria artei vol. II-lea, a dlui prof. G. Oprescu, poate fi întrebuințat cu mult folos, de toți iubitorii de artă.

* * *

Nestor D. Covaciu: URMELE STRĂMOȘILOR ÎN JUDEȚUL ARAD, Diecezana, 1944.

Dl prof. Nestor Covaciu, publică interesanta conferință din domeniul arheologiei ținută în cadrul unor probleme speciale privitor la județul Arad.

D-Sa prezintă un tablou complect asupra tuturor săpăturilor ce s'au făcut în trecut și până 'n prezent în județul Arad, care-i bogat în documente arheologice. În județul Arad au fost identificate 110 așezări din cele patru epoci ale preistoriei, paleolitice, neolitice, bronz și fier (pag. 6). Cea mai veche stațiune a fost identificată în apropierea comunei Iosășel, apoi tot din paleolitic fac parte și localitățile Gura-honț, Zimbrul, Valea-Mare, Gura-Văii, Feniș, și Mo-neasa (ibid; pag. 6).

Spre sfârșitul epocii neolitice și începutul bronzului găsim așezări omenești la Pecica și Socodor (p. 8). S'au găsit vetre de foc și vetre de casă. Ceramica a jucat un rol important și aci, ea este bine reprezentată pretutindeni și cu mult gust artistic: cești, cuțite, cane, farfurii, fructiere etc. (pp. 11-12). Mine de aramă s'au găsit în județul Arad la Covăsinț și Milova, cari au fost exploatate în vechime. Asupra bronzurilor dela Pecica și a aurului dela Otlaca, cari au fost adevărate comori, întreaga literatură arheologică universală, și-a spus cuvântul, (pag. 13). Epoca fierului are următoarele localități: Pecica, Peregul german, Pânad, Șimand, Gura-Văii; aci s'au găsit: săbii, pumnale lungi de fier, s. a. (pag. 15). Comorile numismatice, romano-republicane și imperiale apar în întreg județul Arad, ele sunt de argint (pag. 17) La Dezna, s'au găsit monete barbare grecești, la Gura-Văii, monete de argint din Apollo-nia (pag. 18). Urme dacice deasemeni au fost identificate (p. 20).

Romanitatea a lăsat urmele cele mai adânci în județul Arad: Cărămizi cu stampila Legiunei a XIII Gemina, apoi valuri române, monete multe din di-

ferite epoci (pp. 22-25). Urmează epoca barbarilor, care face legătura cu istoria și sunt enumerate popoarele ce au năvălit în această regiune bogată (pp. 26-27).

D. prof. N. Covaciu în 32 pagini descrie cu o deosebită competență, bazat pe o literatură vastă română și streină preistorică, întreaga înfățișare a județului Arad.

E o contribuție utilă la cunoașterea preistoriei acestor ținuturi atât de bogate în comori strămoșești.

Prof. C. Rudneanu

Informațiuni

= ZIUA DE ZECE MAIU, a fost sărbătorită cu o solemnitate deosebită la Arad. La orele 11 a. m. în fața catedralei P. S. Episcop Andrei înconjurat de un sobor de 12 preoți și 2 diaconi a slujit un Te-Deum de mulțumire. Au fost de față o delegație a armatei roșii, capii autorităților locale, armata, școlile și un număr foarte mare de credincioși. Răspunsurile au fost date de corul Armonia, de sub conducerea D-lui A. Șerban. La sfârșit Părintele Episcop Andrei a rostit o frumoasă cuvântare în care a arătat însemnătatea zilei și legătura pe care ea o are cu Ziua Victoriei prăznuită în 9 Maiu a. c. După aceasta, în fața Primăriei a avut loc obișnuita defilare a Armatei, școalelor și a celorlalți, iar după masă un festival național la Palatul Cultural.

= ÎN ZIUA DE 11 MAIU a. c. s'a ținut la Arad adunarea generală extraordinară a Asociației Clerului Andrei Șaguna Secția Arad pentru constituirea Sindicatului preoților, cântăreților și a întregului personal bisericesc din eparhia Aradului. Adunarea a fost prezidată de Păr. Prot. Viorel Mi-huțiu, de față fiind un număr însemnat de membri din întreaga eparhie, precum și dl I. C. Popescu, președintele Sindicatului salariaților publici din Arad. După ample discuții, s'au cetit statutele, s'au aprobat în unanimitate și s'a hotărât înființarea Sindicatului preoților cântăreților și a întregului personal bisericesc din eparhia Aradului, alegându-se comitetul de conducere.

În cadrele Secției adunarea generală a mai hotărât ca pentru cazurile de moarte, întâmplante între membrii fondului de ajutor, cota ce se va încasa din caz în caz dela toți membrii fondului să fie de 150 lei și nu 100 lei cât a fost până aci. Deasemenea s'a mai hotărât ca pentru fiecare caz de naștere întâmplat în familiile membrilor, începând dala data de 10 Mai a. c., să se acorde un ajutor de naștere, care va consta din suma ce va rezulta din perceperea unei cote de 100 lei dela fiecare membru. Pentru

obținerea acestui ajutor petiționarul va prezenta extrasul de botez al noului născut.

Adeziunile pentru înscrierea de membri în Sindicatul preoților se vor înainta în scris pe adresa oficiului protopopesc din Arad str. Meșianu 16.

= PARASTAS PENTRU EPISCOPUL Dr. GRIGORIE GH. COMȘA. Implinindu-se 10 ani dela moartea Marelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, prietenii stimători și toți acei cari a ținut la El, l-au iubit și stimat, vor face parastas în ziua de 27 Mai 1945 în Catedrala ort. rom. din Arad, după terminarea serviciului divin, la care sunt rugați a participa toți bunii creștini.

= PELERINAJ LA SCHITUL „SFÂNTUL GHEORGHE” — FEREDEU. Deoarece din cauza timpului nefavorabil obișnuitul pelerinaj de ziua hramului (23 Aprilie a. c.) nu s'a putut ține în acest an într'un cadru cât mai mare, conducerea schitului a fixat un nou pelerinaj pentru zilele de 20—21 Mai a. c., cu ocazia sărbătorii Sf. Impărați Constantin și Elena. Cucernicii frați preoți sunt rugați să îndemne pe credincioși ca să participe în număr cât mai mare, spre a aduce din acest prilej mulțumiri lui Dumnezeu pentru sălășluirea între noi a păcii atât de mult așteptată.

Programul pelerinajului este cel stabilit pentru sărbătorirea hramului. (Vezi Calea Mântuirii Nr. 16 din 15 Aprilie a. c.)

= MULȚUMITĂ PUBLICĂ. Aducem sincere mulțumiri locuitorilor parohiei Neagra, protop. Buteni, pentru frumosul lor gest, că au donat în vremurile grele de astăzi, un parchet de pădure în valoare de 1,200.000 lei din pădurea comunală, pentru zidirea casei parohiale. Mulțumindu-le ne rugăm ca bunul Dumnezeu să le dăruiască în schimbul darului lor material, cele necesare mântuirii sufletelor lor.

Preot. Mihăilă Vasile.

Școala de Duminică

21. Program pentru Duminică 27 Mai 1945.

1. *Rugăciune*: Invierea lui Hristos văzând...
2. *Cântare comună*: Ingerul a strigat. (70. Cânt. rel. pg. 32).
- 3—4. *Cetirea Evangheliei*: (Ioan 5, 1—15) și *Apostolului zilei* (Fapt. Ap. 9, 32—42) cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Suitu-s'a Dumnezeu... (70. Cânt. rel. pg. 38).
6. *Cetire din V. T.*: Fuga lui David dinaintea lui Avesalom. (II. Impăr. c. 15).
7. *Povește morale*: Iov dovedește nevinovăția sa. (Iov c. 16—17).

8. *Intercalări*: (Poezii rel. etc.).

9. *Cântare comună*: Astăzi mântuirea a toată lumea s'a făcut... (70. Cânt. rel. pg. 82).

10. *Rugăciune*: Rugăciunea 11 dela Utrenie. (Liturg. pg. 42).

A.

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de *spiritual* vacant dela *Academia Teologică ort. rom. din Arad*, cu termen de 30 de zile.

Candidații, pe lângă condițiile prevăzute în Codul Funcționarilor Publici, vor fi preoți hirotoniți, de preferință celibi sau monahi, având doctoratul sau licența în teologie, sau cel puțin absolvența unei Academii Teologice.

Ca beneficiu *spiritualul* va avea salariul prevăzut în bugetul Ministerului Cultelor, precum și locuință, luminat și încălzit gratuit în localul școlii începând dela data când școala se va instala în edificiul său.

Cererile se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad, cel mult în curs de 30 de zile dela prima publicare a prezentului concurs în revista oficială „Biserica și Școala”.

3—3

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.

Publicație de licitație

În baza devizului aprobat de Ven. Cons. Eparhial Arad, se publică licitație minuendă cu oferte închise, pe ziua de 24 Mai 1945 orele 10 a. m. în localul Școlii primare din Cladova, pentru darea în întreprindere a reparării sft. biserici.

1. Devizul și caietul de sarcini se pot vedea zilnic la Of. par.

2. Concurenții vor depune odată cu oferta o garanție de 5% din valoarea lucrării în nume-rar sau efecte publice.

3. Spese de transport nu se acordă.

4. Concurenții trebuie să posede autorizații și să probeze că au mai executat reparări de biserici.

5. Consiliul parohial își rezervă dreptul a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere fără să se țină seama de rezultatul licitației.

6. În caz că prima licitație va fi fără rezultat, a doua licitație va avea loc în ziua de 29 Mai 1945. aceiaș oră și local.

Din ședința Cons. par. Cladova, la 7 Mai 1945.

Președinte
Pr. M. Pavel

Secretar
C. Filipescu